

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Φακιολάς Ευστάθιος

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	5030Y	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	1,6	
Τελικές Εξετάσεις		2,3	
Ομαδική Εργασία (5 έως 10 χιλ. λέξεις) με Παρουσίαση		0,8	
Σύνολο		≈5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης Γενικών Γνώσεων στην Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική (κατ' εξαίρεση στην αγγλική για τους φοιτητές Erasmus)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/234/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ήτριες θα έχουν ενισχύσει την ικανότητά τους να αντιλαμβάνονται και να αξιολογούν κριτικά τη διάσταση της στρατηγικής και την προοπτική της στην ενδελεχή μελέτη των πολύπλευρων εκφάνσεων των δρώντων της συλλογικής ανθρώπινης παρουσίας στη διεθνή σκηνή. Επίσης, θα έχουν μάθει να αναζητούν, να επιλέγουν, να συγκεντρώνουν και να εισηγούνται ως μέλη ομάδας εργασίας τη γνώση αναπτύσσοντας, παράλληλα, δεξιότητες συνεργασίας, σύνθεσης απόψεων, κριτικής σκέψης και επίλυσης προβλημάτων πολιτικής σε συγκεκριμένο πλαίσιο κανόνων και χρόνου.

Συνοψίζοντας, το μάθημα «Στρατηγικές Σπουδές» επιδιώκει μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Ειδικότερα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ήτριες:

- Γνώσεις:
 - ✓ έχουν εξοικειωθεί με τις κύριες έννοιες, αναλυτικές κατηγορίες και θεωρητικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στις στρατηγικές σπουδές,
 - ✓ είναι σε θέση, αξιοποιώντας με συστηματικό τρόπο τα ως άνω εργαλεία ανάλυσης, να διερευνούν, να αναδεικνύουν και να εξηγούν ζητήματα στρατηγικής ή διαστάσεις της στρατηγικής σε διεθνή, ευρωπαϊκά και εθνικά προβλήματα ασφάλειας, όπως και σε διακρατικές ή ενδοκρατικές συγκρούσεις και συγκρούσεις μεταξύ κρατικών και μη κρατικών δρώντων,
 - ✓ διαθέτουν επαρκές γνωσιολογικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο, ώστε να κατανοούν και να χρησιμοποιούν τις νέες επιστημονικές τάσεις και πρακτικές έρευνας και μελέτης που αναπτύσσονται στις στρατηγικές σπουδές,
 - ✓ εφαρμόζουν αναλυτική και κριτική σκέψη κατά την έρευνα και τη μελέτη της στρατηγικής στις διεθνείς σχέσεις.
- Δεξιότητες:
 - ✓ χρησιμοποιούν θεωρίες, θεάσεις και αναλυτικές κατηγορίες των στρατηγικών σπουδών για να διερευνούν και να αναλύουν διαχρονικά και επίκαιρα προβλήματα διεθνούς, ευρωπαϊκής και εθνικής ασφάλειας, καθώς και περιπτώσεις ένοπλων και μη βίαιων διακρατικών και ενδοκρατικών συγκρούσεων ή συγκρούσεων μεταξύ κρατικών και μη κρατικών δρώντων,
 - ✓ αξιοποιούν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει και τις διαθέσιμες πηγές ενημέρωσης και τεκμηρίωσης για να κατανοούν τη στρατηγική διάσταση και να διατυπώνουν προτάσεις πολιτικής και στρατηγικής για την αντιμετώπιση, διαχείριση και επίλυση των ως άνω προβλημάτων και περιπτώσεων,
 - ✓ επικοινωνούν με τεκμηριωμένη, έγκυρη και κριτική ανάλυση, μέσω του προφορικού και του γραπτού λόγου, την επιστημονική θέση τους για τη στρατηγική αντιμετώπιση και διαχείριση των ως άνω προβλημάτων και περιπτώσεων.
- Ικανότητες:
 - ✓ διαθέτουν επαρκείς γνώσεις και δεξιότητες για να εκπονούν επιστημονικές εργασίες σε θέματα που άπτονται των στρατηγικών σπουδών διατυπώνοντας, παράλληλα, με σχετική αυτονομία και επιστημονική επάρκεια, προτάσεις πολιτικής και στρατηγικής για την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>
---	---

Το μάθημα επιδιώκει την προαγωγή της στρατηγικής ανάλυσης, δηλαδή την αυτόνομη και κριτική σύνθεση της θεωρίας με την πρακτικής της στρατηγικής. Αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ερευνητικής ικανότητας των φοιτητών/τριών να εξηγούν τη διεθνή πολιτική υπό το πρίσμα των εννοιολογικών και θεωρητικών εργαλείων των Στρατηγικών Σπουδών. Οι φοιτητές/ήτριες, επομένως, μαθαίνουν να σκέφτονται και να αναλύουν τα διεθνή τεκταινόμενα στρατηγικά.

- Ευρύτερα, οι γενικότερες ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν είναι:
- ✓ αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
 - ✓ διάγνωση επιστημονικών προβλημάτων, προσαρμογή σε νέες καταστάσεις και λήψη ερευνητικών αποφάσεων,
 - ✓ παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
 - ✓ διενέργεια επιστημονικής έρευνας και συγγραφής επιστημονικής εργασίας,
 - ✓ εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
 - ✓ αυτόνομη και ομαδική εργασία,
 - ✓ σχεδιασμός και διαχείριση έργων,
 - ✓ σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα,
 - ✓ άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 - ✓ καλλιέργεια και προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διαχρονικά, η στρατηγική ορίζεται με δύο τρόπους. Ο πρώτος ορισμός, που υιοθετεί μια στενή εννοιολογική προσέγγιση, θεωρεί την στρατηγική ως την άμεση εφαρμογή της στρατιωτικής δύναμης για τους σκοπούς του πολέμου. Ο δεύτερος ορισμός είναι ευρύτερος και αντιλαμβάνεται τη στρατηγική ως την άσκηση στρατιωτικής ισχύος για τους σκοπούς της πολιτικής. Σε αυτήν την αντίληψη εντάσσεται και η έννοια της υψηλής στρατηγικής, η οποία αφορά τη χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών για τους σκοπούς της πολιτικής. Ωστόσο, όπως υπογραμμίζει ο André Beaufré, ο οποίος αποδέχεται τη στενή νοηματοδότηση της έννοιας, στρατηγική είναι «η τέχνη της διαλεκτικής της δύναμης ή, ακριβέστερα, η τέχνη της διαλεκτικής δύο αντιπαρατιθέμενων θελήσεων που χρησιμοποιούν δύναμη για να επιλύσουν τη διένεξή τους» Από αυτήν την άποψη, η στρατηγική θα μπορούσε να περιλαμβάνει, όπως υποστηρίζει ο Michael Howard, όχι μόνο τη διεξαγωγή ή την αποφυγή του πολέμου αλλά και τη συμπεριφορά σε περίοδο ειρήνης, η οποία πρέπει να εκδηλώνεται με τρόπο ώστε να μεταδίδει σε κάθε πραγματικό ή εν δυνάμει αντίπαλο το μήνυμα ότι το κόστος της προσφυγής στην ένοπλη σύγκρουση είναι πολύ μεγαλύτερο από το όφελος. Μια ακόμη πιο περιεκτική αντίληψη της στρατηγικής θα προσχωρούσε σε αυτήν του Lawrence Freedman που την ορίζει ως την «τέχνη της δημιουργίας ισχύος», με την έννοια της παραγωγής και της αναπαραγωγής αποτελεσμάτων στον πόλεμο και την ειρήνη.

Στο πλαίσιο αυτό, οι θεματικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνουν:

Εισαγωγή: Γνωστικό Αντικείμενο και Τέμνουσες Προεκτάσεις – Πολιτική και Στρατηγική – Βία και Ισχύς – Φόβος, Μνήμη και Λήθη – Σύγκρουση και Συνεργασία – Πόλεμος και Ασφάλεια – Τα Αίτια του Πολέμου – Η Εξέλιξη του Πολέμου: Ξηρά, Θάλασσα, Αέρας, Διάστημα – Κλασικές Μορφές Συμβατικού Πολέμου: Επανάσταση, Εμφύλιος, Γενοκτονία, Πrolληπτικός, Παρεμποδιστικός, Περιορισμένος, Ανταρτοπόλεμος – Σύγχρονες Εκφάνσεις

του Πολέμου: Όπλα Μαζικής Καταστροφής, Τρομοκρατία, Επιχειρήσεις Ειρήνης, Ανθρωπιστικές Επεμβάσεις – Είδη Στρατιωτικής Στρατηγικής: Επίθεση, Άμυνα, Αποτροπή, Εξαναγκασμός, Έμμεση Προσέγγιση, Εκμηδένιση, Εξουθένωση, Φθορά, Ελιγμός – Άλλα Είδη Στρατηγικής: Διπλωματία, Διαχείριση Κρίσεων, Έλεγχος Εξοπλισμών, Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, Αφοπλισμός – Οι Απαρχές των Θεωρητικών Αναζητήσεων: Θουκυδίδης, Σουν Τσου, Μακιαβέλλι, Φρειδερίκος ο Μέγας, Ναπολέων, Κλαούζεβιτς – Νεότερες Θεωρητικές Αναζητήσεις: Μάχαν, Κόρμπετ, Μακίντερ, Σπάικμαν, Χάρτ – Σύγχρονες Θεωρητικές Αναζητήσεις στην Εποχή της Πυρηνικής και της Διαστημικής Τεχνολογίας – Η Συζήτηση Σχετικά με την Επανάσταση στις Στρατιωτικές Υποθέσεις – Το Μέλλον των Στρατηγικών Σπουδών.

Ειδικότερα, η ανάπτυξη των θεματικών του μαθήματος σε 13 ενότητες διδασκαλίας αναλύονται στον παρακάτω πίνακα. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές/τριες πληροφορούνται, μέσω του Προγράμματος Διδασκαλίας Μαθήματος και την ενημέρωση που γίνεται τόσο στην πρώτη συνάντηση διδασκαλίας όσο και τις ώρες γραφείου του διδάσκοντος, ότι:

- i. η διδακτέα ύλη διαχέεται και στα δύο υποχρεωτικά εγχειρίδια και παραδίδεται με διαδραστική διαλογική συζήτηση μέσω, αρχικά, σύντομων προφορικών εισηγήσεων του διδάσκοντος και, στη συνέχεια, της παρουσίασης τόσο των ομαδικών εκθέσεων αναφοράς όσο και των ατομικών,
- ii. πρέπει, ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των επιδιωκόμενων μαθησιακών στόχων για την ανάπτυξη της ικανότητας έρευνας, να αναζητούν μόνοι/ες τους τις βιβλιογραφικές πηγές για την τεκμηρίωση των θεμάτων α) των ομαδικών εκθέσεων αναφοράς που αναφέρονται στις θεματικές ενότητες 3-11, β) των ατομικών εργασιών που παρουσιάζουν και γ) των ατομικών εργασιών που υποβάλουν,
- iii. οφείλουν, ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των επιδιωκόμενων μαθησιακών στόχων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων της ομαδικής εργασίας, της επίλυσης δημόσιων προβλημάτων πολιτικής, της δημόσιας παρουσίασης και προβολής έρευνας και της διαχείρισης χρόνου, να συνεργαστούν για την προφορική εισήγηση των ομαδικών εκθέσεων αναφοράς που αναφέρονται στις θεματικές ενότητες 3-11, όπως και για τις ατομικές εργασίες που ανακοινώνουν.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγή: Γνωστικό Αντικείμενο και Τέμνουσες Προεκτάσεις	I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία	https://eclass.uop.gr/modules/units/?course=234&id=190
2.1 Στρατηγικές Σπουδές και Διεθνείς Σπουδές Ασφάλειας: Παράλληλες ή Επικαλυπτόμενες Διαδρομές Σήμερα και στο Μέλλον; 2.2 Οι Διαστάσεις της Στρατηγικής και της Υψηλής Στρατηγικής: Σχέσεις Διασταύρωσης ή Ανταγωνισμού με τις Βία, Ισχύ, Πολιτική, Σύγκρουση και Συνεργασία.	I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία	https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=191
3.1 Η Χρήση Δύναμης και τα Αίτια του Πολέμου, 3.2 Η Θεωρητική Συμβολή των Θουκυδίδη και Μακιαβέλλι.	I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία	https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=192

<p>4.1 Η Εξέλιξη και οι Επιπτώσεις του Πολέμου: Θεωρία και Πρακτική στη Ξηρά και τη Θάλασσα,</p> <p>4.2 Η Θεωρητική Συμβολή των Κλαούζεβιτς, Μάχαν και Κόρμπετ.</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=193</p>
<p>5.1 Η Εξέλιξη και οι Επιπτώσεις του Πολέμου: Θεωρία και Πρακτική στον Αέρα και το Διάστημα,</p> <p>5.2. Πυρηνικά και Άλλα Όπλα Μαζικής Καταστροφής.</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=194</p>
<p>6. Κλασικές Μορφές Συμβατικού Πολέμου: Διακρατικός, Εμφύλιος, Επανάσταση, Ανταρτοπόλεμος.</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=195</p>
<p>7.1 Κλασικά Είδη Συμβατικού Πολέμου: Μικρός, Περιορισμένος, Προλητικός, Παρεμποδιστικός, Ολοκληρωτικός,</p> <p>7.2. Η Εμπειρία των Δύο Παγκοσμίων Πολέμων.</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=196</p>
<p>8.1 Ψυχρός Πόλεμος: Η Περίπτωση ενός Ιδιόμορφου Πολέμου,</p> <p>8.2 Ηγεμονικοί Πόλεμοι και η Άνοδος και Πτώση Μεγάλων Δυνάμεων: Από τη Μεγάλη Βρετανία στην Κίνα.</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=197</p>
<p>9. Κλασικές Κατηγορίες Στρατηγικής: Άμυνα, Επίθεση, Αποτροπή, Διπλωματία</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=198</p>
<p>10. Κλασικές Μορφές Στρατηγικής: Άμεση Προσέγγιση, Έμμεση Προσέγγιση, Εκμηδένιση, Εξουθένωση, Φθορά, Ελιγμός.</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=199</p>
<p>11.1 Σύγχρονες, Ιδιόμορφες Εκφάνσεις Συμβατικής Ένοπλης Βίας: Ανθρωπιστικές Επεμβάσεις, Επιχειρήσεις Ειρήνης,</p> <p>11.2. Σύγχρονες, Ιδιόμορφες Εκφάνσεις Στρατηγικής για Συμβατική Ένοπλη Βία: Διαχείριση Κρίσεων,</p>	<p>I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p>	<p>https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=200</p>

Επίλυση Συγκρούσεων, Έλεγχος Εξοπλισμών, Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, Αφοπλισμός.		
12.1. Σύγχρονες, Ιδιόμορφες Εκφάνσεις Μη Συμβατικής Ένοπλης Βίας: Τρομοκρατία, Εξέγερση, 12.2 Σύγχρονες, Ιδιόμορφες Εκφάνσεις Στρατηγικής για μη Συμβατική Ένοπλη Βία: Αντί-τρομοκρατία, Αντί-εξέγερση.	I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία	https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=201
13. Τεχνολογία, Πόλεμος, Ένοπλη Βία: Επανάσταση στις Στρατιωτικές Υποθέσεις υπό το Πρίσμα της Εμπειρίας της 11ης Σεπτεμβρίου 2001.	I. Υποχρεωτικά Εγχειρίδια II. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία	https://eclass.uop.gr/modules/units/index.php?course=234&id=202
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:	Οι τρόποι αξιολόγησης που έχουν επιλεγεί αποβλέπουν στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων του μαθήματος και, ειδικότερα, την ανάπτυξη επτά βασικών δεξιοτήτων: α) ταξινόμηση, ιεράρχηση και σύνθεση γνώσεων, β) κριτική σκέψη, γ) χρήση γραπτού λόγου, δ) συνεργασία και συλλογική εργασία, ε) διάγνωση και επίλυση δημόσιου προβλήματος πολιτικής, στ) χρήση δημόσιου προφορικού λόγου και διαδραστικού διαλόγου και ζ) διαχείριση χρόνου.	
Ομαδική Εργασία με Παρουσίαση	Ανάλυση των συγκεκριμένων θεμάτων που αναφέρονται στις Θεματικές Ενότητες Διδασκαλίας μεταξύ των Εβδομάδων 3 και 13. Η ανάλυση και παρουσίαση έχει συγκεκριμένη δομή και απαντά σε συγκεκριμένα ερωτήματα που ορίζονται εκ των προτέρων από το διδάσκοντα.	
Ομαδική Εργασία με Παρουσίαση	Ανάλυση ενός ζητήματος ελληνικής ασφάλειας και στρατηγικής. Η ανάλυση και παρουσίαση, που μπορεί να είναι και συλλογική δύο ατόμων, έχει τη δομή ενός κειμένου πολιτικής που έχει τη λογική επίλυσης προβλήματος.	
Περίληψη Επιστημονικού Άρθρου	Το άρθρο είναι αγγλόγλωσσο και είναι μέρος της γραπτής προετοιμασίας της μίας Ομαδικής Εργασίας με Παρουσίαση .	
Ατομική Γραπτή Εργασία	Ανάλυση ενός ζητήματος ασφάλειας και στρατηγικής.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Το μάθημα στηρίζεται στη σεμιναριακή, συμμετοχική διδασκαλία. Συνδυάζει την παράδοση διαλέξεων με την παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών/ριών, ώστε η συνακόλουθη διαλογική συζήτηση να εκμαιεύσει και να δομήσει ή να αναδομήσει τη γνώση.
--	---

<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Η οργάνωση και η διδασκαλία του μαθήματος αξιοποιούν εκτεταμένα ΤΠΕ. Ειδικότερα, σχεδόν το σύνολο του έντυπου υλικού του μαθήματος (π.χ. πρόγραμμα διδασκαλίας, ανακοινώσεις, υποβολή εργασιών, σημειώσεις) αναρτάται και κοινοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής e-Class (http://eclass.uop.gr/), όπως και στοιχεία ενημέρωσης και αλληλογραφίας με τους/ις φοιτητές/ριες. Παρομοίως, η καταχώρηση της βαθμολογίας πραγματοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ClassWeb (https://e-secretary.uop.gr/classweb/). Οι διαλέξεις του μαθήματος και οι εργασίες των φοιτητών παρουσιάζονται, συνήθως, με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και μηχανήμα προβολής εικόνων.</p>														
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>13 Εβδ. x 3 ώρες = 39 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Τελικές Εξετάσεις</td> <td>13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 58,5 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Ομαδική Εργασία (5 έως 10 χιλ. λέξεις) με Παρουσίαση</td> <td>(6 Εβδ. x 3 ώρες x 1,0) + 3 ώρες = 18 + 6 = = 24 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>121,5 ώρες</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	13 Εβδ. x 3 ώρες = 39 ώρες	Τελικές Εξετάσεις	13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 58,5 ώρες	Ομαδική Εργασία (5 έως 10 χιλ. λέξεις) με Παρουσίαση	(6 Εβδ. x 3 ώρες x 1,0) + 3 ώρες = 18 + 6 = = 24 ώρες	Σύνολο Μαθήματος	121,5 ώρες				
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	13 Εβδ. x 3 ώρες = 39 ώρες														
Τελικές Εξετάσεις	13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 58,5 ώρες														
Ομαδική Εργασία (5 έως 10 χιλ. λέξεις) με Παρουσίαση	(6 Εβδ. x 3 ώρες x 1,0) + 3 ώρες = 18 + 6 = = 24 ώρες														
Σύνολο Μαθήματος	121,5 ώρες														
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στην ελληνική γλώσσα και καθορίζεται με βάση βαθμολόγησης την κλίμακα από μηδέν (0) έως δέκα (10).</p> <p>Η τελική βαθμολογία διαμορφώνεται από την Ατομική Γραπτή Εργασία. Οι δύο Ομαδικές Εργασίες με Παρουσίαση και η Περίληψη Επιστημονικού Άρθρου είναι προαπαιτούμενα για την αξιολόγηση.</p> <p>Κατ' εξαίρεση για τους φοιτητές Erasmus η αξιολόγηση γίνεται στην αγγλική γλώσσα με ίδια βάση βαθμολόγησης, την κλίμακα από μηδέν (0) έως δέκα (10).</p>														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υποχρεωτικά Εγχειρίδια:

1. Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, *Η Στρατηγική Σκέψη από την Αρχαιότητα έως Σήμερα* (Αθήνα: Ποιότητα, 2008).
2. Peter Paret (επιμ.), *Οι Δημιουργοί της Σύγχρονης Στρατηγικής: Από το Μακκιαβέλλι στην Πυρηνική Εποχή* (Αθήνα: Τουρίκης, 2004).

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Θουκυδίδου Ιστορία (Αθήνα: Ηριδανός, αχρονολόγητο).

Αθανάσιος Πλατιάς & Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, *Η Τέχνη της Στρατηγικής. 50 Κανόνες για*

τον Πόλεμο, την Πολιτική, τις Επιχειρήσεις και την Καθημερινή Ζωή (Αθήνα: Δίαυλος, 2021).

Γεώργιος Ε. Κουκουδάκης, *Ο Πόλεμος στη Θεωρία των Διεθνών Σχέσεων & της Στρατηγικής* (Αθήνα: Τουρίκης, 2016).

Αθανάσιος Πλατιάς & Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, *Η Τέχνη του Πολέμου του Σουν Τσου* (Αθήνα: Δίαυλος, 2015).

Kenneth N. Waltz, *Ο Άνθρωπος, το Κράτος και ο Πόλεμος. Μία Θεωρητική Ανάλυση* (Αθήνα: Ποιότητα, 2011).

Κώστας Υφαντής, *Εισαγωγή στη Στρατηγική. Εννέα Μαθήματα* (Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2010).

J.F.C. Fuller, *Οι Αποφασιστικές Μάχες που Διαμόρφωσαν τον Κόσμο*, τόμος Α' & Β' (Αθήνα: Ποιότητα, 2008).

Χαράλαμπος Παπασωτηρίου, *Βυζαντινή Υψηλή Στρατηγική 6^{ος}-11^{ος} Αιώνας*, 5^η έκδοση (Αθήνα: Ποιότητα, 2007).

Παναγιώτης Ήφαιστος, *Ο Πόλεμος και τα Αίτια του. Τα Πολλά Πρόσωπα του Ηγεμονισμού και της Τρομοκρατίας*, 3^η έκδοση (Αθήνα, Ποιότητα, 2007).

John Baylis, James Wirtz, Eliot Cohen & Colin S. Gray (επιμ.), *Strategy in the Contemporary World. An Introduction to Strategic Studies* (Oxford: Oxford University Press, 2006).

MacGregor Knox & Williamson Murray, *Η Επανάσταση στις Στρατιωτικές Υποθέσεις. Ανατομία της Δυναμικής της, 1300-2050* (Αθήνα: Τουρίκης, 2001).

Αθανάσιος Πλατιάς, *Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγική στο Θουκυδίδη* (Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», 1999).

Colin S. Gray, *Modern Strategy* (Oxford: Oxford University Press, 1999).

Stephen van Evera, *Causes of War. Power and the Roots of Conflict* (Ithaca: Cornell University Press, 1999).

Karl von Clausewitz, *Περί του Πολέμου* (Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1991).

Sun Zu, *Η Τέχνη του Πολέμου* (Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1991).

Περαιτέρω προτεινόμενη βιβλιογραφία:

Νικόλαος Λάμπας, *ΗΠΑ και «Κράτη Παρίες». Ιράν, Ιράκ, Βόρεια Κορέα* (Αθήνα: Ποιότητα, 2018).

Isabelle Duyvesteyn & Jeffrey H. Michaels, "Revitalizing Strategic Studies in an Age of Perpetual Conflict", *Orbis*, vol. 60, no. 1 (2016), σελ. 22-35.

Peter Hough, Shahin Malik, Andrew Moran & Bruce Pilbeam, *International Security Studies. Theory and Practice* (London and New York: Routledge, 2015).

Lee Jarvis & Jack Holland, *Security. A Critical Introduction* (London: Palgrave, 2014).

Amos N. Guiora, *Modern Geopolitics and Security. Strategies for Unwinnable Conflicts* (London: CRC Press, 2014).

Colin S. Gray, *Strategy & Defence Planning. Meeting the Challenge of Uncertainty* (Oxford: Oxford University Press, 2014).

Ιωάννης Α. Ραγιές, *Δημόσια Διπλωματία & Στρατηγική Επικοινωνία σε Πολυεθνικές Στρατιωτικές Επιχειρήσεις Διαχείρισης Κρίσεων* (Αθήνα: Αθ. Σταμούλης, 2014).

Lawrence Freedman, *Strategy. A History* (Cambridge: Cambridge University Press, 2013).
Hew Strachan, *The Direction of War. Contemporary Strategy in Historical Perspective* (Cambridge: Cambridge University Press, 2013).

Gary Sheffield (ed.), *War Studies Reader. From the Seventeenth Century to the Present Day and Beyond* (London: Continuum, 2010).

Βασίλης Κ. Γούναρης, Στάθης Ν. Καλύβας & Ιωάννης Δ. Στεφανίδης (επιμ.), *Ανορθόδοξοι Πόλεμοι. Μακεδονία, Εμφύλιος, Κύπρος* (Αθήνα: Πατάκης, 2010).

Σπυρίδων Ν. Λίτσας, *Πόλεμος και Ορθολογισμός. Θεωρητικές Προεκτάσεις και Στρατηγικές Εφαρμογές* (Αθήνα: Ποιότητα, 2010).

Michael Howard, *Ο Ρόλος του Πολέμου στη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία*, 4^η έκδοση (Αθήνα: Ποιότητα, 2009).

Richard Overy, *1939. Η Αντίστροφη Μέτρηση για τον Πόλεμο* (Αθήνα: Πατάκης, 2009).

Γιάννης Γ. Βαληνάκης & Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου, *Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγική στην Πυρηνική Εποχή*, 2^η έκδοση (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2008).

Thomas G. Mahnken & Joseph A. Maiolo (eds.), *Strategic Studies. A Reader* (London: Routledge, 2008).

Peter R. Neumann & M.L.R. Smith, *The Strategy of Terrorism. How it Works, and Why it Fails* (London: Routledge, 2008)

Ken Booth & Nicholas J. Wheeler, *The Security Dilemma. Fear, Cooperation and Trust in World Politics* (London: Palgrave Macmillan, 2008).

Jan Angstrom & Isabelle Duyvesteyn (eds.), *Understanding Victory and Defeat in Contemporary War* (London: Routledge, 2007).

Ivo H. Daalder (ed.), *Beyond Preemption. Force and Legitimacy in a Changing World* (Washington, D.C.: Brookings Institution Press, 2007).

Colin S. Gray, *War, Peace and International Relations. An Introduction to Strategic History* (London: Routledge, 2007).

Colin S. Gray, *Fighting Talk. Forty Maxims on War, Peace, and Strategy* (London: Praeger, 2007).

John Arquilla & Douglas A. Borer (eds.), *Information Strategy and Warfare. A Guide to Theory and Practice* (London: Routledge, 2007).

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, *Πόλεμος και Ειρήνη Μετά το «Τέλος της Ιστορίας»*, 2^η έκδοση (Αθήνα: Καστανιώτης, 2006).

Stathis N. Kalyvas, *The Logic of Violence in Civil War* (Cambridge: Cambridge University Press, 2006).

Alan Stephens & Nicola Baker, *Making Sense of War. Strategy for the 21st Century* (Cambridge: Cambridge University Press, 2006).

Colin S. Gray, *Strategy and History. Essays on Theory and Practice* (London: Routledge, 2006).

Yee-Kuang Heng, *War as Risk Management. Strategy and Conflict in an Age of Globalised Risks* (London: Routledge, 2006).

Θ. Ντόκος & Π. Τσάκωνας, *Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας* (Αθήνα: Παπαζήσης, 2005).

Isabelle Duyvesteyn & Jan Angstrom (eds.), *Rethinking the Nature of War* (London: Frank Cass, 2005).

John F. Ferris, *Intelligence and Strategy* (London: Routledge, 2005).

Edward A. Kolodziej, *Security and International Relations* (Cambridge: Cambridge University Press, 2005).

Ken Booth (ed.), *Critical Security Studies and World Politics* (London: Lynne Rienner, 2005).

J.F.C. Fuller, *Η Ιδιοφυής Στρατηγική του Μεγάλου Αλεξάνδρου* (Αθήνα: Ποιότητα, 2004).

Pascal Boniface, *Οι Πόλεμοι του Αύριο* (Αθήνα: Παπαζήσης, 2004).

Victor D. Hanson, *Ο Δυτικός Τρόπος Πολέμου. Η Αποφασιστική Μάχη στην Κλασική Ελλάδα* (Αθήνα: Κωνσταντίνος Τουρίκης, 2004).

Lawrence Freedman, *Deterrence* (Cambridge: Polity Press, 2004).

Paul F. Diehl (ed.), *The Scourge of War. New Extension on an Old Problem* (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2004).

John Baylis, James Wirtz, Eliot Cohen & Colin S. Gray (eds.), *Strategy in the Contemporary World. An Introduction to Strategic Studies* (Oxford: Oxford University Press, 2002).

Colin S. Gray, *Strategy for Chaos. Revolutions in Military Affairs and the Evidence of History* (London: Frank Cass, 2002).

Ken Booth & Tim Dunne (eds.), *Worlds in Collision. Terror and the Future of Global Order* (Basingstoke, Hampshire: Macmillan Palgrave, 2002).

Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, *Η Υψηλή Στρατηγική της Αρχαίας Σπάρτης 750-192 π.χ.* (Αθήνα: Ποιότητα, 2001).

Ηλίας Ι. Κουσκουβέλης, *Αποτροπή και Πυρηνική Στρατηγική στον Ψυχρό Πόλεμο* (Αθήνα: Ποιότητα, 2000).

Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, *Στρατηγικός Αιφνιδιασμός. Υπηρεσίες Πληροφοριών και Αιφνιδιαστικές Επιθέσεις* (Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2000).

Μαίρη Μπόση, *Ζητήματα Ασφάλειας στη Νέα Τάξη Πραγμάτων* (Αθήνα, Παπαζήσης, 1999).

Craig A. Snyder (ed.), *Contemporary Security and Strategy* (London: Macmillan, 1999).

Mary Kaldor, *New and Old Wars. Organized Violence in a Global Era* (Cambridge: Polity, 1999).

Lawrence Freedman (ed.), *Strategic Coercion. Concepts and Cases* (Oxford: Oxford University Press, 1998).

Barry Buzan & Eric Herring, *The Arms Dynamic in World Politics* (Boulder: Lynne Rienner, 1998).

Barry Buzan, Ole Waever & Jaap de Wilde, *Security. A New Framework for Analysis*, 2nd edition (Boulder: Lynne Rienner, 1998).

Παναγιώτης Κονδύλης, *Θεωρία του Πολέμου* (Αθήνα: Θεμέλιο, 1997).

Archer Jones, *Elements of Military Strategy. An Historical Approach* (London: Praeger, 1996).

Δημήτρης Δημούλης & Χριστίνα Γιαννούλη, *Έθνη-Τάξεις-Πολιτική. Η Διαλεκτική του Πολέμου* (Αθήνα: Κριτική, 1995).

Williamson Murray, MacGregor Know & Alvin Bernstein (eds.), *The Making of Strategy. Rulers, States, and War* (Cambridge: Cambridge University Press, 1994).

Lawrence Freedman, *The Evolution of Nuclear Strategy* (London: Macmillan, 1993).

Θάνος Π. Ντόκος, *Αναζητώντας την Ειρήνη: Μέτρα για τη Διεθνή Ασφάλεια και τη μη Διασπορά των Πυρηνικών Όπλων* (Αθήνα: Παπαζήσης, 1992).

Peter Paret, *Understanding War. Essays on Clausewitz and the History of Military Power* (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1992).

Barry Buzan, *People, States and Fear. An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era* (New York: Harvester Wheatsheaf, 1991).

Ken Booth (ed.), *New Thinking About Strategy and International Security* (London: Harper Collins Academic, 1991).

Paul K. Huth, *Extended Deterrence and the Prevention of War* (New Haven: Yale University Press, 1988).

Stephen M. Walt, *The Origins of Alliances* (Ithaca: Cornell University Press, 1987).

Peter Paret, *Clausewitz and the State. The Man, his Theories, and his Times* (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1985).

Carl von Clausewitz, *On War* (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1984).

John J. Mearsheimer, *Conventional Deterrence* (Ithaca: Cornell University Press, 1983).

Thomas C. Schelling, *The Strategy of Conflict* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1960).

Bernard Brodie, *Strategy in the Missile Age* (Santa Monica: Rand Corporation, 1959).

Επιστημονικά Περιοδικά:

Ελληνικά περιοδικά τα οποία:

- συζητούν θέματα διεθνών σχέσεων και στρατηγικών σπουδών είναι, κυρίως, τα: *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Τετράδια Πολιτικής Επιστήμης, Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, Αγορά Χωρίς Σύνορα, Επιστήμη και Κοινωνία, Θέσεις, Αξιολογικά, Ουτοπία, Ιστορικά, Κλειώ, Historein, Το Βήμα των Διεθνών Σχέσεων, Φιλελεύθερη Έμφαση, Σύγχρονα Θέματα, Τετράδια Πολιτικού Διαλόγου, Έρευνας και Κριτικής, Ευρωπαϊκή Έκφραση,*
- ειδικεύονται σε θέματα στρατηγικών σπουδών είναι η *Γεωπολιτική* και το *Defencor Pacis*.

Διεθνή περιοδικά τα οποία:

- είναι ευρύτερα αναγνωρισμένα ως τα κορυφαία που συζητούν θέματα αιχμής στη θεωρία και τη μεθοδολογία των διεθνών σχέσεων είναι τα: *International Theory, European Journal of International Relations, International Organization, International Security, International Studies Quarterly, Millennium: Journal of International Studies, International Political Science Review, International Political Sociology, Foreign Policy Analysis, World Politics, American Political Science Review, Review of International Studies, Journal of Peace Research, Review of International Political Economy,*
- είναι εξίσου αποδεκτά ως αξιόλογα στο πεδίο των διεθνών σχέσεων και των στρατηγικών σπουδών είναι τα: *International Studies Review, International Studies Perspectives, Alternatives, International Politics, International Relations, British Journal of Politics and International Relations, Journal of International Relations and Development, Cambridge Review of International Affairs, Journal of Conflict Resolution, International Interactions, Cooperation and Conflict, Globalizations, Political Science Quarterly, Orbis, Journal of International Affairs, SAIS Review, Global Society, Ethics and International Affairs, Nations and Nationalism, Politics, International Affairs, Foreign Affairs, Foreign Policy,*
- είναι ευρύτερα αναγνωρισμένα ως τα κορυφαία που ειδικεύονται σε θέματα στρατηγικών σπουδών είναι τα: *Journal of Strategic Studies, Security Studies, Contemporary Security Policy, Survival, Defense Studies, RUSI Review,*
- είναι εξίσου αποδεκτά ως αξιόλογα στο πεδίο των στρατηγικών σπουδών είναι τα: *Comparative Strategy, Defense and Security Analysis, The Nonproliferation Review, Security Dialogue, Conflict, Security & Development, Democracy and Security, Intelligence and National Security, Armed Forces & Society, International Journal of Intelligence and Counter Intelligence, Civil Wars, Small Wars & Insurgencies, Terrorism and Political Violence, Studies in Conflict & Terrorism, Biosecurity and Bioterrorism: Biodefense Strategy Practice and Science, Dynamics of Asymmetric Conflict, The National Interest, European Security, Journal of Slavic Military Studies, The Korean Journal of Defense Analysis, Central European Journal of International and Security Studies, Diplomacy & Statecraft, International Peacekeeping, Journal of*

Intervention and Statebuilding, Journal of Cold War Studies, War in History, Journal of Military Ethics, Journal of Homeland Security and Emergency Management, Conflict Management and Peace Science, Science and Global Security, Journal of Strategic Security, Global Change, Peace and Security, Peace and Change, Peace Review.

Ενδιαφέρουσες είναι και οι γνωστές ετήσιες αναφορές *Strategic Survey* και *The Military Balance*, καθώς και οι περιοδικές εκδόσεις *The Adelphi Papers* και *Strategic Comments* που δημοσιεύονται από το φημισμένο International Institute for Strategic Studies (IISS) με έδρα το Λονδίνο.

Στα περισσότερα από τα παραπάνω διεθνή περιοδικά και εκδόσεις παρέχεται ελεύθερα η πρόσβαση, μέσω του Hellenic Academic Library Network (HEALink), από το εργαστήριο υπολογιστών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Για άρθρα γνώμης και αναλύσεις επικαιρότητας, οι φοιτητές/τριες συνιστάται να συμβουλευονται τα μηνιαία ακαδημαϊκά περιοδικά *The World Today, Current History, NATO Review*. Παράλληλα, συνιστάται να ενημερώνονται για τις τρέχουσες παγκόσμιες εξελίξεις από τον ελληνικό και το διεθνή ημερήσιο και περιοδικό τύπο συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού. Πάντως, εκτός από την πληθώρα των ειδησεογραφικών τηλεοπτικών και διαδικτυακών καναλιών, οι πιο έγκυρες αγγλόγλωσσες έντυπες πηγές δημοσιογραφικής πληροφόρησης και κριτικής είναι οι: *The Economist, Newsweek, Time, The European Voice, International Herald Tribune, Financial Times, The Wall Street Journal, The Independent, The Guardian, The Times, The New York Times, The Washington Post*.

Επίσης, ενδεδειγμένη είναι η ανάγνωση επιθεωρήσεων βιβλιοκρισίας όπως του ελληνόγλωσσου *The Athens Review of Books* και των αγγλόγλωσσων *London Review of Books* και *The New York Review of Books*.

Διαδικτυακοί Τόποι:

I. Γενικά

Χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την έρευνα και τη συγγραφή εργασιών περιλαμβάνει η ιστοσελίδα <http://www.dianahacker.com/resdoc/>.

Οι κύριες μηχανές αναζήτησης βιβλιογραφίας και επιστημονικών δεδομένων είναι το Google (<http://scholar.google.com>) και το Citizen Compendium (http://en.citizendium.org/wiki/Welcome_to_Citizendium).

Ευρύτερα γνωστές ηλεκτρονικές διευθύνσεις ειδικευμένες στην καταγραφή πηγών πληροφοριών και στατιστικών στοιχείων σχετικών με την έρευνα των κοινωνικών επιστημών είναι:

- Social Science Research Network:
<http://www.ssrn.com/>
- Higher Education Academy Subject Network for Anthropology, Sociology, Politics:
<http://www.c-sap.bham.ac.uk/>
- The World Factbook:
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- Gateway to Countries and Regions:
<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/0,,pagePK:180619~theSitePK:136917,00.html>
- Political Resources Around the World (countries, governments, parties, media, organizations):
<http://www.politicalresources.net/>

- Web Sources for Politics and Governments Around the World:
<http://www.politicsresources.net/>

Η εξοικείωση με συνδέσμους που φιλοξενούν πηγές με διευθύνσεις διεθνών θεσμών και, ιδιαίτερα, ηλεκτρονικές σελίδες βασικών διεθνών οργανισμών που πρωταγωνιστούν στις παγκόσμιες πολιτικές εξελίξεις είναι *εκ των ων ουκ άνευ*:

- Web Sources for Associations and Organizations Around the World:
<http://www.uia.be/links>
- International Organizations Websites:
<http://www.library.northwestern.edu/govinfo/resource/internat/igo.html>
- United Nations:
<http://www.un.org/>
- European Union:
<http://europa.eu/>
European Commission:
<http://ec.europa.eu/>
European Council:
<http://www.consilium.europa.eu/>
- NATO:
<http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>

II. Ευρύτερα Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές

Οι φοιτητές/τριες συνιστάται να επισκεφτούν καταρχάς τους:

- Web Sources for Study and Research Around the World:
<http://www.intute.ac.uk/socialsciences/>
- Association of Professional Schools of International Affairs:
<http://www.apsia.org/apsia/index.php>
- European Policy Institutes Network:
<http://www.epin.org/new/index.php>
- International Association for Political Science Students:
<http://www.iapss.org/>
- The University Association for Contemporary European Studies-Student Forum:
<http://www.uacesstudentforum.org/>

Επίσης, συνιστάται να επισκεφτούν τις ελληνικές και τις κυριότερες διεθνείς επαγγελματικές ενώσεις της ακαδημαϊκής κοινότητας των Διεθνών Σχέσεων (συμπεριλαμβανομένης της Πολιτικής Επιστήμης):

- Ελληνική Εταιρία Διεθνούς Δικαίου & Διεθνών Σχέσεων (ΕΕΔΔΔΣ):
<http://www.hesilir.gr/>
- Ελληνική Εταιρία Πολιτικής Επιστήμης:
<http://www.politiki.net.gr>
- The Modern Greek Studies Association (MGSA):
<http://mgsa.org>
- International Studies Association (ISA):
<http://www.isanet.org/>
- British International Studies Association (BISA):
<http://www.bisa.ac.uk>
- Central and East European International Studies Association (CEEISA):
<http://ian.vse.cz/ceeisa/>
- The University Association for Contemporary European Studies (UACES):
<http://www.uaces.org/>
- European Community Study Association (ECSA):
<http://www.ecsanet.org>

- The Association for the Study of Ethnicity & Nationalism:
<http://www.lse.ac.uk/collections/ASEN/>
- Association for the Study of Nationalities (ASN):
<http://www.nationalities.org>
- Arms Control Association:
<http://www.armscontrol.org/>
- International Peace Research Association (IPRA):
<http://soc.kuleuven.be/iieb/praweb/index.php?action=home&cat=home>
- Peace Science Society (International):
<http://pss.la.psu.edu/>
- International Political Science Association (IPSA):
<http://www.ipsa.org/site/>
- American Political Science Association (APSA):
<http://www.apsanet.org>
- The Academy of Political Science-New York:
<http://www.psqonline.org/>
- Political Studies Association of the United Kingdom (PSA):
<http://www.psa.ac.uk>
- Federation of American Scientists (FAS):
<http://www.fas.org/programs/ssp/man/usmunitionswpnsystems.html>

Εξαιρετικά σημαντικές πύλες και δίκτυα άντλησης πληροφόρησης, γνώσης και ανάλυσης σχετικά με τις διεθνείς σχέσεις και τις στρατηγικές σπουδές είναι:

- International Relations Resource Center:
http://www.wadsworth.com/politicalscience_d/special_features/ext/ir/
- European Information Network on International Relations and Area Studies:
<http://www.einiras.org/>
- Swiss Network for International Studies:
<http://www.snis.ch/>
- Geneva International Academic Network:
<http://www.ruig-gian.org/>
- Columbia International Affairs Online (CIAO):
<http://www.ciaonet.org/>
- Critical Gateway to Global Politics, Society and Culture:
<http://www.theglobalsite.ac.uk>
- English School of International Relations Theory:
<http://www.polis.leeds.ac.uk/research/international-relations-security/english-school/>
- International Forum on Globalization:
<http://www.ifg.org/>
- Global Transformations Website:
<http://www.polity.co.uk/global/>
- Addressing International Governance Challenges:
<http://www.cigionline.org/>
- Shaping Change, Development and Transformation:
<http://www.bertelsmann-transformation-index.de/en/>
- Project on Ethnic Relations:
<http://www.per-usa.org/>
- Web Source for Human Rights:
<http://www.hrw.org/>
- Congressional Research Service (CRS) Reports (US Congress):
<http://www.fas.org/sgp/crs/index.html>

Εξίσου σημαντικές είναι οι ιστοσελίδες δύο διεθνούς εμβέλειας ακαδημαϊκών ομάδων που

Θεραπεύουν την επιστήμη των Διεθνών Σχέσεων:

- World International Studies Committee:
<http://www.essex.ac.uk/ecpr/events/wisc/index.htm>
- European Consortium for Political Research:
<http://www.ecprnet.eu/>

Απαραίτητη, τέλος, είναι η επίσκεψη στους διαδικτυακούς τόπους ορισμένων διεθνούς κύρους κέντρων μελέτης των διεθνών σχέσεων και των στρατηγικών σπουδών:

- Woodrow Wilson International Center for Scholars:
<http://www.wilsoncenter.org>
- The Harvard Academy for International and Area Studies:
<http://www.wcfia.harvard.edu/academy/>
- Weatherhead Center for International Affairs:
<http://www.wcfia.harvard.edu/>
- Yale Macmillan Center:
<http://www.yale.edu/macmillan/flash.htm>
- Royal Institute of International Affairs (Chatham House):
<http://www.riia.org/>
- United States Institute of Peace:
<http://www.usip.org/>
- Carnegie Endowment for International Peace:
<http://www.ceip.org/>
- Stockholm International Peace Research Institute:
<http://www.sipri.org>
- Brookings Institution:
<http://www.brookings.edu/>
- Council on Foreign Relations:
<http://www.cfr.org/>
- CATO Institute:
<http://www.cato.org/>
- The European Council on Foreign Relations:
<http://www.ecfr.eu/>
- The Geneva Graduate Institute for International and Development Studies:
<http://graduateinstitute.ch/>
- Freedom House:
<http://www.freedomhouse.org/>
- National Endowment for Democracy:
<http://www.ned.org>

III. Ειδικότερα Στρατηγικές Σπουδές

Η εξοικείωση με ιστοσελίδες που παρέχουν ειδικευμένη πληροφόρηση, γνώση και ανάλυση σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος είναι *εκ των ων ουκ άνευ*:

- International Relations and Security Network:
<http://www.isn.ethz.ch/>
- Facts on International Relations and Security Trends:
<http://first.sipri.org/>
- Global Security:
<http://www.globalsecurity.org/>
- World Security:
<http://www.worldsecuritynetwork.com/>
- International Security Information Service, Europe:
<http://www.isis-europe.org/>
- Security:
<https://www.jiscmail.ac.uk/cgi-bin/webadmin?A0=security>

- Security and Information Lab:
http://securitylab.arizona.edu/?page_id=18
- Promoting Sustainable Security:
<http://www.fundforpeace.org/web/>
- Gateway to Human Security:
<http://www.humansecuritygateway.com/>
- Alerting Humanitarians to Emergencies:
<http://www.alertnet.org/>
- Security, Strategy and Intelligence:
<http://www.c4i.org/>
- Cyber Espionage Network:
<http://www.infowar-monitor.net/>
- Conflict, Crime, Violence:
<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTSOCIALDEVELOPMENT/EXTCPR/0,,menuPK:407746~pagePK:149018~piPK:149093~theSitePK:407740,00.html>
- Conflict Data Service:
<http://www.incore.ulst.ac.uk/services/cds>
- Gateway to Defense Information:
<http://www.dtic.mil/dtic/>
- Political Economy of War Documents and Resources:
<https://www.msu.edu/~olsonluk/politicalEconomy/PoliticalEconomyWar.htm>
- Military Policy Research:
http://www.mpr.co.uk/scripts/sweb.dll/li_home
- Website for Military News, Weapons and Armed Forces Worldwide:
<http://www.militaryperiscope.com/index1.shtml>
- The Revolution in Military Affairs Debate:
<http://www.comw.org/rma/index>
- Web Sources for Military History:
<http://tigger.uic.edu/~rjensen/military.html>
- The Society for Military History:
<http://www.smh-hq.org/>
- US Army Foreign Military Studies Office:
<http://fmso.leavenworth.army.mil/>

Επίσης, συνιστάται η επίσκεψη σε ηλεκτρονικές διευθύνσεις που φιλοξενούν ενώσεις, επιτροπές, ομάδες και δίκτυα επιστημόνων και επαγγελματιών που μελετούν και συζητούν θέματα άμεσα συναφή με τις στρατηγικές σπουδές:

- International Security Forum:
<http://www.isif.ethz.ch/>
- The Geneva Forum. Building Peace and Security Partnerships:
<http://www.geneva-forum.org/>
- Women in International Security:
<http://wiis.georgetown.edu/programs/>
- Committee for the Analysis of Military Operations and Strategy:
<http://www.camosnet.org/>
- The Inter-University Seminar on Armed Forces and Society:
<http://www.iusafs.org/>
- International Crisis Group:
<http://www.crisisgroup.org/>
- European Stability Initiative:
<http://www.esiweb.org/>

- Society for Risk Analysis:

<http://www.sra.org/>

Απαραίτητη, τέλος, είναι η επίσκεψη στους διαδικτυακούς τόπους ορισμένων διεθνούς κύρους ινστιτούτων στρατηγικής και ασφάλειας:

- International Institute for Strategic Studies:
<http://www.iiss.org/>
- RAND Corporation:
<http://www.rand.org/>
- John M. Olin Institute for Strategic Studies:
<http://www.wcfia.harvard.edu/olin/>
- Royal United Services Institute:
<http://www.rusi.org/>
- Arnold A. Saltzman Institute of War & Peace Studies:
<http://www.siwps.com/>
- The Merrill Center for Strategic Studies:
<http://merrillcenter.sais-jhu.edu/>
- Center for Strategic and International Studies:
<http://csis.org/>
- Center for International Security and Cooperation:
<http://cisac.stanford.edu/>
- BESA Center for Strategic Studies:
<http://www.biu.ac.il/soc/besa/>
- European Union Institute for Security Studies:
<http://www.iss.europa.eu/>
- Center for International Conflict Resolution:
<http://www.cicr-columbia.org/>
- Institute for National Strategic Studies,
<http://www.ndu.edu/inss/>

Βιβλιοθήκες:

Οι φοιτητές/τριες συνιστάται να συμβουλευονται συστηματικά τη βιβλιοθήκη του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Επίσης, συνιστάται να συμβουλευονται τις:

- Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών που είναι αναρτημένος στο <http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>
- Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και το Ηλεκτρονικό Αναγνωστήριο του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (<http://www.ekt.gr/>)
- Ηλεκτρονικό Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης (<http://e-edc.eu/>).

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να επισκέπτονται και να συμβουλευονται τις βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν αξιόλογες συλλογές τόμων βιβλίων και περιοδικών ειδικευμένων στις διεθνείς σχέσεις. Από αυτές, οι πιο σημαντικές και με μεγαλύτερη ευχέρεια πρόσβασης είναι οι:

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32),
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα),
- Βιβλιοθήκη του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Βασιλέως Κωνσταντίνου 48),
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61, Κολωνάκι),
- Βιβλιοθήκη του Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (ΕΛΙΑ, Αγίου Ανδρέου 5),
- Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Συγγρού 136, στο παλαιό κτίριο),
- Βιβλιοθήκη του Πολιτικού Τμήματος του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Αιόλου 42-44 & Κολοκοτρώνη),

- Βιβλιοθήκη Διεθνών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Σίνα 14),
- Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πειραιώς (Καραόλη & Δημητρίου 80, Πειραιάς),
- Βιβλιοθήκη του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου (Ελ. Βενιζέλου 70),
- Βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Πατησίων 76),
- Βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ, Μεσογείων 14-18),
- Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Μεσογειακών Μελετών (Λυκαβηττού 4, Κολωνάκι),
- Βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (Πειραιώς 228),
- Βιβλιοθήκη του Βρετανικού Συμβουλίου (Πλατεία Κολωνακίου 17),
- Βιβλιοθήκη της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης (Μασσαλίας 22),
- Βιβλιοθήκη του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών (Σίνα 31),
- Βιβλιοθήκη του γερμανικού Ινστιτούτου Γκαίτε (Ομήρου 14-16),
- Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος (Πανεπιστημίου 21),
- Βιβλιοθήκη της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Αιόλου 86),
- Βιβλιοθήκη του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας (ΜΙΕΤ, Θουκυδίδου 13),
- Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ, Αμερικής 11),
- Βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ, Τσάμη Καρατάσου 11, Κουκάκι).